

**BUDAPEST FŐVÁROS XVII. KERÜLETI
LENGYEL KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT**

**SAMORZĄD MNIEJSZOŚCI POLSKIEJ
W 17-TEJ DZIELNICY BUDAPESZTU**

1173. Budapest, XVII., Pesti út 165.

Rákosligeti Magyar-Lengyel Baráti Kör

2008. évi beszámolója

I. negyedév

2008. január 25.

A Csekovszky Árpád Művelődési Házban a Magyar-Lengyel Baráti Kör Virágh József operetténekest fogadta – aki többek között 2007-ben a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon Johann Strauss EGY ÉJ VELENCÉBEN operettjében az urbinói herceg főszerepét játszotta.

2008. február 29.

2008. február 29-én, a Csekovszky Árpád Művelődési Házban Gyarmati Károly és Pummer Dorina a MAGYAR LEGENDA kézzongorás fantázia ősbemutatóját tartották a Magyar-Lengyel Baráti Kör összejövetelén. A zenéjét Gyarmati Károly szerezte. Dorina most készül egy pozsonyi nemzetközi Chopin-versenyre.

2008. március 28. A krosnói járás vendégei a Magyar-Lengyel Baráti Körben

2008. március 27-29. között a krosnói járás vendégei tartózkodtak Budapesten Jan Juszcak starosta vezetésével. A vendégek meglátogatták a Magyar-Lengyel Baráti Kört is, ahol a Zespół Ludowy Pogórzanie lengyel néptánc együttes mutatta be hagyományos lengyel táncait.

II. negyedév

2008. április 25.

A Magyar-Lengyel Baráti Kör Dr. Szijj Jolánt, a Magyar Hadtörténelmi Levéltár nyugalmazott igazgatóját látta vendégül, aki a magyar-lengyel történelmi kapcsolatok 1000 évéről tartott előadást. Babusa János szobrászművész II. János Pál pápa szobrának készítését ismertette a kör tagja részére.

2008. május 30.

A Magyar-Lengyel Baráti Körben hangversenyt rendeztek fiatal előadók részvételével. Pummer Dorina zongoradarabokat adott elő: Chopin Asz-dúr polonéz, op.53., cisz-moll keringő mellett Bartók Béla "Rapszodiája", Franz Schubert "Asz-dúr Impromtu" szerepelt a repertoárban. Szalay Miklós volt karigazgató és Homoki Gábor (Bp. Bartók B. Z.Szki.) zongora- és hegedűjátékuk során többek között Toselli "Szerenád", Schubert "Susogó szellő", de Curtis "O sole mio", La Paloma "Midőn Havannában hajóra szálltam én", Rimszkij-Korszakov, Gershwin művei szerepeltek.

A társaság már együtt énekelt:

"Darumadár fenn az égen, hazafelé szálldogál.
Vándorbottal a kezében cigánylegény meg-megáll.
Repülj madár, ha lehet, vidd el ezt a levelet,
Mondd meg az én galambomnak,
Ne sirasson, felejtsem el engemet.

Ha még egyszer hamarjában veled együtt lehetnék,
Violaszín nyoszolyádon oldaladhoz simulnék.
/:Szívemet a szívedre, gyenge legény létemre,
Lehajtanám bús fejemet
Hattyúfehér, fehér hattyú kebledre.:/"

2008. június 6-8. - Lengyelországi kirándulás

A rákosligeti Magyar-Lengyel Baráti Kör 2008. június 8-án Wadowicébe látogatott. A II. János Pál pápa szülőháza, és az azt gondozó apácák ajándékba kapták Babusa János Rákoshegyen felszentelt szobrának hollóházi porcelánszobrát. A szobrot az alkotó, a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat valamint a Magyar-Lengyel Baráti Kör ajándékozta a szülőháznak, melyet ösztől felújítanak, és ezt követően a szobor ott egyik értékes emléke lesz a lengyel-magyar barátságának.

III. negyedév

2008. szeptember 19.

A Magyar-Lengyel Baráti Kör szeptemberi évadnyitó rendezvényén fellépett a Diadal úti Általános Iskola énekkara, II. János Pál pápa kedvenc dalát, a „Bárkát”-t adta elő.

Ezt követően a XVII. kerületi zeneiskola Seventeen Big Bandje lépett fel, amely 2000 decemberében alakult. Alapítója és vezetője Szász Zsolt, a Bartók Béla Zeneiskola és Művészeti Iskola tanára. A műsorukban különböző számokat hallgathattuk a múlt század elejének népszerű számaiból. Mivel zeneiskoláról van szó ezért a zenekari teljesítmény mellett nagyon fontos az egyéni teljesítmény is és a Szász Zsolt tanár úr adott is lehetőséget majd minden számban a fiataloknak, hogy tehetségüket megmutassák.

Volt itt minden ami kell egy jó hangulatú estéhez: Duke Ellington művei, jazz, mambo (No 8), andalító trombitaszóló, In the mood (Hangulatban), Cseresznyevirág stb. Glenn Miller zenekara a volgai hajóvontatók dalának feldolgozása (azaz E-ej uhnyem) az idősebb korosztály számára mindenképpen ismerős lehetett. Nagy tapsot is kapott. A zenekart énekszólokkal erősítették, többek között elhangzott Frank Sinatra New York New York száma is. Az est végén a Seventeen Big Band részéről még egy kis ráadás, pl. Mambo Jumbo mert a közönség nem akart elmenni.

IV. negyedév

2008. október 11-12. Kirándulás a Dunántúlon

VESZPRÉM

A rákosligeti Magyar-Lengyel Baráti Kör október 11-12. között a dunántúli lengyel emlékhelyen nyomában autóbusszos kirándulást szervezett Veszprém-Szombathely-Sárvár útvonalon. A 44 fős társaság először Veszprémet kereste fel. Veszprém neve a szláv *Bezprem* személynévből ered, melynek jelentése: „makacs, önféjű”. Egyes feltevések szerint Szent István király lánytestvérének, Juditnak a fiáról nevezték el, akit anyjával együtt elűzött apja, Vitéz Boleszláv lengyel király, és itt telepedtek le. (Más feltételezések szerint egy vezérről, vagy pedig a vármegye első ispánjáról kapta a nevét a város). A Magyar-Lengyel Baráti Kör megtekintette Csekovszky Árpád keramikumművész Veszprém régi városközpontjának emlékére készült alkotását (magas plasztikájú terrakotta fríz, 1976, Veszprém, Szolgáltatóház), majd a város nevezetességeivel ismerkedett:

Fortuna kút Mihály Gábor (1988) alkotása.

A copf stílusú manzárdtetős Pósa-ház, az Óváros tér legpatinásabb épülete a zirci ciszterciek egykori rezidenciája. Az oromdíszre került címerek a tulajdonosra utalnak. Kezdetben papnövendékek és a veszprémi nemzeti iskolában tanító szerzetesek laktak benne. Majdnem 100 évvel később, 1902. novemberében a város tekintélyes polgára, Pósa Endre (könyvkereskedő és nyomdász) tulajdonába került a ház. Vele szemközt a Városháza romantikus stílusú épülete magasodik, amely 1857-ben egyházi banknak készült, 1990. óta polgármesteri hivatalként funkcionál.

Az Óváros téren álló Korsós lány szobrának készítője R. Kiss Lenke volt. A veszprémiek Zsuzsinak becézik

A volt piarista gimnázium, Lovassy László Gimnázium falán emléktábla (Csikász Imre műve) hirdeti, hogy 1776 és 1779 között itt tanult Batsányi János, a magyar felvilágosodás nagy költője. Az 1828 és 1836 között épült klasszicista stílusú Piarista templom tornya kétszintes, de így is ez a vár legalacsonyabb temploma. A falon MMT feliratot olvashatunk, a három betű a következő görög szöveg rövidítése: Mária, Isten szülőanyja.

A veszprémi Szent Mihály-székesegyház a veszprémi érsekség főszékesegyháza. A várban, pontosabban a Szentháromság tér északi oldalán elhelyezkedő, neoromán stílusú épület két tornya a város számos pontjáról látható.

2007-re emlékévet hirdetett meg a magyar katolikus egyház Szent Imre születésének ezeréves jubileuma alkalmából. Szent István király egyetlen, felnőtt, férfikorát megélt fia, Imre herceg, akire az uralkodó lehetséges örökösöként tekintett, Boldog Gizella második gyermekeként. A fiatalon elhunyt Imre herceget 1083-ban emelte az egyház a szentek sorába, s az ifjúság védőszentjeként tisztelik. A szent élete jeles eseményének helyszíne Veszprém, hiszen itt tette le szüzességi fogadalmát a várban lévő Szent György-kápolnában. E hajlékot a legenda a legősibb magyar egyházként tartja számon. Imre herceg emlékére a kápolna előtt állították fel bronzszobrát, Erdey Dezső alkotását.

Szent István király és Gizella királyné szobra gyönyörű alkotás. Gizella királyné alapította itt az első püspökséget. Az Ő tiszteletükre emeletek szobrot 1938-ban a Vár-hegy észak-nyugati részén. A szobrot Ispánky József készítette. A szobortól lenyűgöző kiállítás tárul elénk a környékről. Jól látszik innen a viadukt, amit Szent Istvánról neveztek el, közvetlenül mellette találjuk a Szent László tiszteletére felszentelt templomot.

A Vár legjelentősebb épülete a barokk érseki palota. 1765-1776 között épült Fellner Jakab tervei szerint. A nagytermében és kápolnájában lévő barokk falképek J. Cymbal alkotásai. A püspöki – 1993 óta érseki – palota a magyar barokk építészet egyik remeke. A palotát 1765 tavaszán kezdték építeni. Fellner ide is a rá jellemző U alakú épületet tervezett; erre inspirálta az is, hogy szűk tér állt a rendelkezésére. A készülő palotába beépítették az itt lévő régi épületek maradványait, ekkor tűntek el a régi királyi palota maradék romjai is.

A veszprémi Petőfi Színház a város két színházának egyike. Főépülete a belvárosban, pontosabban az Óvári Ferenc utcában, a Színházkert északi végében található. A XIX/XX. századforduló korszerű törekvései közt a legjelentősebb hazai próbálkozás Medgyaszay István vasbetonból épített veszprémi színháza volt. Itt - mintha a színházba igyekezne – Marton László Petőfi-szobra áll.

2000. április 29-én Közép-Európa államfőinek látogatása alkalmából emlékfákat ültettek a könyvtár közelébe. Az egyik fát Aleksander Kwaśniewski ültette, nevét emléktábla örökíti meg.

Az Eötvös Károly Megyei Könyvtár 1952 óta önálló intézmény, bár múltja korábban kezdődött: 1902-ben alapították a Vármegyei Múzeummal együtt. 1968-ban vette fel Eötvös Károly író és politikus nevét. Negyven évvel ezelőtt, 1968. augusztus 20-án avatták a mostani helyén a megyei könyvtárat. Az átépítés és felújítás után pedig immár tíz éve, 1998. augusztusa óta működik a könyvtár az újjávarázsolt, Nívó-díjjal elismert épületegyüttesben. A könyvtár előtt áll Eötvös Károly (1842-1916) író, újságíró, ügyvéd, politikus mellszobra.

Az eklektikus stílusú megyeháza 1885-1887-ben épült Kiss István (1857-1902) budapesti építész tervei szerint. Az 1867-es kiegyezést követő gazdasági fellendülés becses építészeti emléke, mely különálló szögletes, tömör tömbjével egyaránt érzékelteti a közigazgatás hierarchiájában betöltött funkcióját, valamint harmonikus, a múltat idéző szépségével, művészeti értékével is. A megyeháza Veszprém vármegye első székházát váltotta fel.

Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke 2008. januárjában avatta fel a megyeház előtti parkban álló Bruszniai-emlékművet, *Melocco Miklósnak* és művésztársának, *Benke Zoltánnak* az alkotását. Az emlékmű állítását Védegylet Veszprémért Egyesület kezdeményezte. A szobor és a békességet sugárzó angyalalakot formáz. Bruszniai Árpád (Derekegyház, 1924. június 27. – † Budapest, 1958. január 9.), középiskolai tanár, az 1956-os forradalom kivégzett mártírja. Az 1956-os forradalom idején Veszprémben dolgozott. Fiatal tanítványait forradalmi csoportba szervezte, de soha nem engedte őket fegyveres harc közelébe, hogy életüket megóvja. Határozott fellépése révén több, a városi felkelők által elfogott helybéli ÁVH-s és gyűlölt pártember menekült

meg a lincseléstől, és került a forradalmi hatóság „rendes” őrizetébe, bírósági eljárásra várva. Ennek ellenére Bruszn yait a megtorlás során egy koncepciós perben (Bruszn yai-per) a népi demokratikus államrend erőszakos megdöntésére irányuló fegyveres összeesküvés szervezésével és népellenes bűncselekmények elkövetésével vádolták meg. A Győri Katonai Bíróság Népbírósági Tanácsa – a mellette szóló bizonyítékokat figyelembe véve – előbb „csak” életfogytiglani börtönbüntetésre ítélte. Az „enyhe” ítélettel elégedetlen Papp János, az MSZMP helyi vezetője azonban személyesen közbelépett, ennek nyomán Bruszn yait a Legfelsőbb Bíróság Tanácsa kötél általi halálra ítélte. Megmentése érdekében több ismert magyar értelmiségi, köztük Kodály Zoltán is közbenjárt a Kádár-kormányzatnál, de sikertelenül. Bruszn yait 1958. január 9-én kivégezték, testét jeltelen sírba temették. Az 1989–90-es rendszerváltás során Bruszn yai Árpádot és mártír társait rehabilitálták, és tisztességgel újratemették

A szállás a szombathelyi Park Hotel pelikánban volt. Az est folyamán Szombathely nevezetességeivel ismerkedtek a kör tagjai.

SÁRVÁR

A Sárváron Zarowny Ferenc, a Sávári Lengyel Kisebbségi Önkormányzat elnöke kalauzolta a társaságot.

A Sávári temetőben megkoszorúzták az 1939. november 2-án elhunyt Ignacy Mirecki és Wincenty Romanowski lengyel katonák síremlékét, majd megtekintették Zarowny Ferenc (1911-1994), Zajonc József (1907-1988), Zelenyák József (1914-1988), Zielinski István (1915-1987) síremlékeit, valamint a lengyel katonai tábor magyar parancsnoka, Borlay Gáyer Endre (1889-1953) tűzoltó parancsnok és szüleinek emlékére állított sírt is.

A vasútállomás mellett áll az egykori lengyel katonai menekült tábor területe, rajta a barakkul szolgáló épületekkel.

A római katolikus templom falán emléktábla emlékeztet a háborús időszakra (1939-1941). A templommal szemközti épületben van a lengyel kisebbségi önkormányzat helyisége, melyben második világháborús kiállítás található.

Sárvár nevezetességei közé tartozik a Városháza, amely 1878-1882-ben épült eklektikus stílusú ház. A mezőváros régi városháza épülete, a mai OTP Bank Rt, irodájának helyén állt, amely helyett Sárvár nagyközség 1878-82 között építette fel az új épületet a Kossuth téren. Geschrey Lajos sávári építész legfőbb alkotásai közé tartozott. Az eklektikus stílusú épületen a főtérre néző erkély a XX. században készült.

A honfoglalás kori földvárból valószínűleg a XIII-XIV. században kiépített várat többször átalakították, így a reneszánsz hazai építészet jellegzetes példájában gyönyörű és értékes barokk falképek láthatók. Az első nagy átalakítás az itt 1390-től birtokos Kanizsaiakhoz köthető: bővítették a palotát, és megkezdték a ma is látható kaputorony építését. A terület 1534-ben házasság révén jutott a Nádasdy család birtokába, a legjelentősebb munkák ehhez a családhoz köthetők. A Wesselényi-féle összeesküvés után (amelyhez először csatlakozott Nádasdy Ferenc, majd azt felfedte a császár előtt) a hatalmas vagyont a kincstár elkobozta. Azután számos tulajdonosa volt. A várat 1720-ban, és száz év múlva, 1822-ben is erőteljesen megújították - mai állapota az akkor kialakult formáját tükrözi. A vár ma több intézménynek, egyebek mellett múzeumnak, könyvtárnak és művelődési háznak ad otthont.

A kétnapos, eseménydús kirándulás a sárvári termálfürdőnél ért véget. A programban résztvevő 44 fő vett részt, a jelenlegi és leendő tagság köszönetet mondott Puskás Mária körvezetőnek a kirándulás szervezéséért. Az autóbust a Budapest Főváros XVII. kerületi lengyel Kisebbségi önkormányzat biztosította.

2008. október 31. Joanna Stempinskának, Lengyelország nagykövetének látogatása

A történelmi barátság továbbra is töretlen

Joanna Stempinska, a Lengyel Köztársaság budapesti nagykövete látogatott Riz Leventéhez, a Budapest Főváros XVII. kerület, Rákosmente Önkormányzata polgármesterhez október 31-én. A nagykövetség fogadásán részt vett Buskó András, a Budapest Főváros XVII. kerületi lengyel Kisebbségi Önkormányzat elnöke is. A találkozón egyebek mellett szóba került, hogy Rákosmente a közelmúltban testvérkapcsolatot létesített a dél-lengyelországi Krosno járással.

Johanna Stempinska megkoszorúzta II. János Pál pápa szobrát Rákoshegyen, és találkozott Babusa János szobrászművésszel, a szobor alkotójával.

Ezt követően megtekintette a lengyel származású Csekovszky Árpád keramikus művész munkásságát felölelő Csekovszky Kiállítóház tárlatát, ahol Csekovszky Edit mutatta be a csodálatos gyűjteményt.

A nagykövetség találkozott a kerületünkben működő Magyar-Lengyel Baráti Kör tagjaival, akik minden hónap utolsó péntekén tartják összejövetelüket a Csekovszky Árpád Művelődési Házban. Puskás Mária, a kör vezetője köszöntötte a nagykövetséget. A Diadal úti Általános Iskola diákjai a „Barka” dal mellett további lengyel dalokat adott elő. Ezúttal a nagykövetség is részt vett az estébe nyúló rendezvényen.

A Csekovszky Művelődési Házban interjút adott a TIZENHETEDIK Horváth K. Józsefnek, a TIZENHETEDIK regionális magazin és a TIZENHETEDIK Online főszerkesztőjének.

<http://www.youtube.com/watch?v=P3MF7vg3rus&eurl=http://tizenhetedik.hu/stempinska1.html>

2008. november 28–30. Nemzetiségi gála lengyel díszvendégekkel

Rákosmentén számos nemzetiség él békében, gyarapítva a helyi és az egyetemes magyar kultúrát. A kerületben az András-napi táncházban, lengyel vacsorán és a nemzetiségi gálán mutatkoztak be a kisebbségek. A lengyelországi testvérönkormányzattól, a Krosnói járásból népes küldöttség érkezett.

A november 28–30-a között rendezett nemzetiségi napok díszvendége Lengyelország volt. A kerületi lengyel kisebbségi önkormányzat meghívására lengyel delegáció érkezett a partner Krosnói járásból, Jan Zych, Korczyna település bírója vezetésével. A vendégeket pénteken este a Csekovszky Árpád Művelődési Házban fogadta a Magyar-Lengyel Baráti Kör tagsága. Puskás Mária és Csekovszky Árpádné üdvözölte a vendégeket. A Krosnói járás részéről Grazyna Ostrowska kulturális és vidékfejlesztési vezető köszöntötte a baráti kör tagságát. Az esti kulturális programban fellépett az öt éve alakult Kombornia népi együttes Agata Pucykowicz vezetésével.

Másnap délután a Diadal Úti Általános Iskolában Horváth Tamás alpolgármester és Olejnik Iлона igazgató köszöntötte a vendégeket. Az iskola ötödikes diákjainak játékos előadása után Csatai László és barátai András-napi lengyel–magyar táncházat szerveztek. A tánc után ételbemutató következett: a lengyel küldöttség finom ételekkel és bájos felszolgálóleányokkal kedveskedett a magyar közönségnek.

Vasárnap délután, a rendezvénysorozat zárásaként a rákoskeresztúri Vigyázó Sándor Művelődési Házban rendezett nemzetiségi gálán mutatkozott be a díszvendég Kombornia népi együttes. A nyolcadik alkalommal megrendezett gála résztvevőit Fohsz Tivadar alpolgármester köszöntötte. A műsorban a lengyel együttesen kívül a program első részében Marinova Cánka bolgár népdalénekes és zenekara, majd a Fröhlicher Kreis német gyermek művészeti csoport, a Keresztúr hagyományőrző táncsoporttal és a Szlovák asszonykórossal közösen, a második részben a Nairi örmény együttes, a Cerbul de Aur román néptáncegyüttes, az Ugocsa ruszin népdalegyüttes valamint a Zeusz és barátai görög zenekar mutatta be műsorát.

<http://www.helyitema.hu/XVII.-Kerulet/Kisebbsgek-hetvegeje.html>

Lengyel Karácsony

A Magyar Lengyel Baráti Kör és a Budapest, XVII. kerületi lengyel Kisebbségi önkormányzat 2008. december 19-én tartotta hagyományos karácsonyi ünnepségét a Csekovszky Árpád Művelődési Házban.

Az ünnepség keretében adták át a Mindenkor Segítő Szűz Mária Lengyel nemzetiségi plébánia részére Babusa János II. János Pál pápa szobrának bronzból készült másolatát, melyet Leszek Kryza plébános VETT ÁT.

A rendezvényen Leszek Kryza plébános és Szombathy Gyula nyugalmazott rákosligeti református lelkész mondott áldást.

